

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 i art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137, z późn. zm.) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu

stwierdza nieważność

uchwały Nr X/82/2019 Rady Miejskiej w Pogorzeli z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków rolnego, leśnego, od nieruchomości i opłaty od posiadania psów w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów tego podatku oraz ustalenia wysokości ich wynagrodzenia za inkaso, z powodu istotnego naruszenia przepisów prawa, wskazanych w uzasadnieniu do niniejszej uchwały.

Uzasadnienie

Przedmiotową uchwałą doręczoną tut. Izbie w dniu 5 grudnia 2019 r. Rada Miejska w Pogorzeli, powołując się na przepisy art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.), art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym, art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym, zarządziła pobór podatków rolnego, leśnego, od nieruchomości i opłaty od posiadania psów w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów tego podatku oraz ustalenia wysokości ich wynagrodzenia za inkaso.

Na podstawie art. 61 §§ 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w związku z art. 91 ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu zawiadomiła przedstawicieli Gminy o wszczęciu postępowania nadzorczego w odniesieniu do przedmiotowej uchwały oraz na podstawie art. 88 ustawy o samorządzie gminnym wezwała do przedłożenia dokumentów oraz do złożenia wyjaśnień w sprawie. Termin rozpatrzenia sprawy został wyznaczony na dzień 30 grudnia 2019 r.

Wymagane dokumenty (wykaz Radnych Gminy Pogorzela, wyciąg z protokołu z X sesji Rady Miejskiej w Pogorzeli z dnia 28 listopada 2019 r., lista obecności Radnych na sesji Rady Miejskiej w Pogorzeli w dniu 28 listopada 2019 r., załącznik do wyciągu z protokołu

z imiennymi wynikami głosowania) oraz wyjaśnienia Burmistrza zostały przekazane do tut. Izby w dniu 23 grudnia 2019 r.

Rozpatrując sprawę, Kolegium Izby ustaliło i zważyło, co następuje.

Stosownie do treści art. 18 ust. 1 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej kompetencji rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach. Przepisami rangi ustawowej zawierającymi upoważnienia dla rady gminy do stanowienia w zakresie inkasa: podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego są odpowiednio przepisy: art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1990 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170, z późn. zm.), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1256, z późn. zm.), art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 91 ustawy o samorządzie gminnym uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna (ust. 1), przy czym w przypadku nieistotnego naruszenia prawa nie stwierdza się nieważności uchwały, ograniczając się do wskazania, że uchwałę wydano z naruszeniem prawa (ust. 4). Ustawa o samorządzie gminnym wyróżnia zatem dwie kategorie wad uchwał organów gminy, tj. istotne naruszenie prawa oraz nieistotne naruszenie prawa. To rozgraniczenie kategorii wad uchwał organów gminy ma znaczenie prawne, jednak ustawa o samorządzie gminnym nie określa rodzaju naruszenia prawa, które należy zakwalifikować do istotnego naruszenia prawa. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że są to takiego rodzaju naruszenia prawa, jak np. podjęcie uchwały przez organ niewłaściwy, brak podstawy prawnej do podjęcia uchwały określonej treści, naruszenia procedury podjęcia uchwały.

Z przedłożonych tut. Izbie, na jej wezwanie dokumentów i wyjaśnień wynika, że wśród osób wyznaczonych na inkasentów podatków i opłaty od posiadania psów, są osoby które pełnią funkcję radnych. Są to: Pan Zdzisław Figielek, Pan Krzysztof Goliński i Pani Hanna Wojciechowska. Wymienienie Radni brali udział w głosowaniu nad przedmiotową uchwałą (głosowali „za” podjęciem uchwały).

Kolegium Izby wskazuje, że art. 25a ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego. Artykuł ten wprowadził zatem instytucję wyłączenia radnego od udziału w głosowaniu. Interes prawny to interes chroniony przepisami prawa, wypływający z przepisów ustrojowych, przepisów prawa materialnego i przepisów prawa procesowego. Każdy z tych przepisów może bowiem kształtować uprawnienia i obowiązki jednostki. Pod pojęciem interesu prawnego należy rozumieć osobisty, konkretny i aktualny prawnie chroniony interes, który może być realizowany na podstawie określonego przepisu, bezpośrednio wiążący się z indywidualnie i prawnie chronioną

sytuacją strony. Radny nie może więc brać udziału w głosowaniu w sprawach, które dotyczą jego osoby, z uwagi na to, że z mocy art. 25a cyt. ustawy podlega wyłączeniu. Nie powinno więc budzić wątpliwości, że interes prawny w omawianym kontekście dotyczy także sytuacji, w której podejmowana uchwała przyznaje radnemu wyznaczonemu na inkasenta prawo do wynagrodzenia za inkaso. Uchwała dotyczy bowiem bezpośrednio uprawnień i obowiązków radnego o charakterze majątkowym, związanych z uzyskiwaniem wynagrodzenia za pełnienie obowiązków inkasenta. W tej sytuacji, udział w głosowaniu radnego podlegającego wyłączeniu jest istotnym naruszeniem prawa (por. wyrok NSA z dnia 10 września 2002 r., II SA/Wr 1498/02, Lex nr 74731, a także A. Szewc, Komentarz do art. 25a ustawy o samorządzie gminnym, Lex/El. 2012, teza 3).

Przyjmuje się, że ocena interesu prawnego radnego i skutków jego ewentualnego naruszenia jest wyłączona, bo nawet wówczas, gdy interes radnego jest zbieżny z interesem gminy, radny podlega wyłączeniu. Zatem już tylko sama możliwość dotknięcia interesu prawnego wystarcza dla zastosowania art. 25a ustawy o samorządzie gminnym. Jeżeli zatem radny wyznaczony na inkasenta, ma uzyskać z tej racji wynagrodzenie, to podlega wyłączeniu od głosowania nad uchwałą w tym przedmiocie.

Za stwierdzeniem nieważności badanej uchwały przemawia to, że sposób jej uchwalenia pozostawał w wyraźnej sprzeczności z art. 25a ustawy o samorządzie gminnym. Skoro – jak wykazano – nad uchwałą głosowali Radni: Pan Zdzisław Figielek, Pan Krzysztof Goliński i Pani Hanna Wojciechowska, czyli osoby podlegające wyłączeniu na podstawie art. 25a cyt. ustawy, to uchwałą podjęto z istotnym naruszeniem prawa, czego konsekwencją jest stwierdzenie jej nieważności.

Mając powyższe na względzie Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji niniejszej uchwały.

Pouczenie: Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu w terminie 30 dni od daty doręczenia, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu.